

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені
Володимира Винниченка

Кафедра прикладної математики, статистики та економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

_____
«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Наукометрія та проектна організація наукових досліджень

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Спеціалізація: _____

Освітня програма: Історія та археологія

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Факультет: математики, природничих наук та технологій

Форма навчання: денна (заочна)

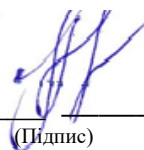
2020-2021 навчальний рік

Робоча програма: Наукометрія та проектна реалізація наукових досліджень
для аспірантів за спеціальністю: **032 Історія та археологія**

Розробник: Макарчук Олег Петрович. Доцент кафедри, кандидат фізико-математичних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри математики, статистики та інформаційних технологій. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року.

Завідувач кафедри _____

(Підпис)

Авраменко О.В.

(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3(2+1)	Галузь знань (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність /напрям підготовки 032 Історія та археологія (шифр і назва)	Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин	Освітньо-кваліфікаційний рівень:	2-й	
– 90(60+30)		Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		64 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	0 год.		
	Вид контролю:	Вид контролю:	
	Поточний контроль	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання аспірантам знання з питань методології наукових досліджень, створити і розвинути практичні вміння і навички розв'язання реальних задач з постановки, організації, планування і виконання наукових досліджень, а також керування науково-технічною роботою і колективною науковою творчістю

Завдання: полягає в тому, щоб надати аспірантам знання з основних напрямів, закономірностей, змісту і форм наукової діяльності; забезпечити оволодіння методами планування та організації наукової творчості; вдосконалити практичні навички й уміння виконувати наукові дослідження; ознайомити з методами роботи з фаховою літературою, засобами пошуку та обробці наукової інформації; сформувати у студентів уявлення щодо наукового етосу, прав і обов'язків учених як суб'єктів інтелектуальної творчості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента повинні бути сформовані такі **компетентності:**

ЗК 1. Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ЗК 2. Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній і письмовій формі.

ЗК 3. Здатність створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.

ЗК 5. Готовність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.

ЗК 6. Здатність до самоорганізації, планування й розв'язання задач власного професійного й особистого зростання.

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел.

ФК 1. Володіти найбільш передовими, концептуальними та методологічними знаннями за спеціальністю 032 «Історія та археологія», уміння застосовувати їх у власних дослідженнях.

ФК 2. Готовність до міждисциплінарних досліджень та залучення методик інших наук. ФК 3. Здатність застосовувати уміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження.

ПРН 2. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел.

ПРН 3. Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності.

ПРН 4. Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання.

ПРН 5. Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи методології наукових досліджень

Тема 1. Поняття наукового дослідження. Наука як система знань, основні поняття. Закономірності функціонування та розвитку науки. Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, предмет, мета, завдання, основні форми. Основні види наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.

Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види. Методологія наукових досліджень, види. Поняття методу та методології. Завдання методології. Різновиди та структурні елементи методології. Підходи до

обґрунтування та визначення методу та методології. Загальнонаукові принципи дослідження.

Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження: радикальний емпіризм, верифікація, діагностування, надійність. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. Передбачуваність. Планомірність. Цілеспрямованість. Вибірковість. Системність. Вимоги до спостереження. Етапи проведення спостереження. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення Розмір одиниці вимірювання. Динамічна похибка. Метод вимірювання. Принцип вимірювання. Вимірювальна інформація. Види вимірювальних величин.

Тема 4. Зміст та складові науково-дослідного процесу. Основні стадії науково-дослідного процесу. Схема науково-дослідного процесу. Організаційна, дослідна стадії та стадія узагальнення, апробації та реалізації наукових результатів. Процедура вибору наукової проблеми. Критерії вибору теми. Обґрунтування актуальності теми, визначення її місця у науковій проблемі.

Розділ 2. Організація і проведення наукових досліджень.

Тема 5. Організація науково-дослідного процесу. Організація науково- дослідних робіт. Суть та складові планування наукової діяльності. Програма та плани наукового дослідження. Формулювання теми дослідження. Вивчення стану питання і обґрунтування обраного напрямку дослідження. Мета дослідження. Загальні та конкретні завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Етапи роботи, календарний план роботи. Попередній та остаточний план наукового дослідження, план-проспект наукового дослідження. Наукометрія як наука, Лейденський маніфест.

Тема 6. Форми відображення результатів наукових досліджень. Форми викладу матеріалів дослідження. Публікації. Функції публікацій. Наукові видання. Науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання. Монографія, автореферат дисертації, препринт, тези доповідей та матеріали наукової конференції, збірник наукових праць.

Тема 7. Наукометричні бази. База даних Scopus та платформа Web of Science.

Імпакт індикатори та їх аналоги. Наукометричне прогнозування

4. Структура навчальної дисципліни

2-ий Семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

	о	л	п	ла б	ін д	с.р	о	л	п	ла б	і	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основи методології наукових досліджень.												
Тема 1. Поняття наукового дослідження.	16	2	2			12						
Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види.	16	2	2			12						
Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження.	16	2	2			12						
Тема 4. Зміст та складові науково-дослідного процесу.	12	2	2			8						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 2. Організація і проведення наукових досліджень.												
Тема 5. Організація науково-дослідного процесу.	14	2				10						
Тема 6. Форми відображення результатів наукових досліджень.	9	2	2			9						
Тема 7. Наукометричні бази.	7	2	2			1						
Усього годин	90	14	12			64						

5. Теми семінарських занять

Навчальним планом семінарські заняття для курсу не передбачено.

6. Теми практичних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількіс ть годин
Розділ 1. Основи методології наукових досліджень.		
1	Тема 1. Поняття наукового дослідження.	2
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види.	2
3	Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження.	2

4	Тема 4. Зміст та складові науково-дослідного процесу.	2
	Разом	8
Розділ 2. Організація і проведення наукових досліджень.		
1	Тема 5. Організація науково-дослідного процесу.	—
2	Тема 6. Форми відображення результатів наукових досліджень.	2
3	Тема 7. Наукометричні бази.	2
	Разом	12

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом лабораторні заняття для курсу не передбачено.

8. Самостійна робота(денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття наукового дослідження.	12
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види.	12
3	Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження.	12
4	Тема 4. Зміст та складові науково-дослідного процесу.	8
5	Тема 5. Організація науково-дослідного процесу.	10
6	Тема 6. Форми відображення результатів наукових досліджень.	5
7	Тема 7. Наукометричні бази.	5
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

Для курсу індивідуальні завдання не передбачено.

10. Методи навчання

Лекції із застосуванням мультимедійних технологій навчання, практичні заняття для формування навичок розв'язування задач. Індивідуальні завдання з елементами творчості та завдання на самостійне опрацювання.

11. Методи контролю

Теоретичний модуль: проведення математичних диктантів, здача колоквиумів, усне опитування на практичних заняттях.

Практичний модуль: самостійні та контрольні роботи, розв'язування вправ під час заняття. Самостійна та індивідуальна робота: захист індивідуальних робіт, усне опитування, тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Змістові модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
кількість балів	60	40
теоретичний	25	15
практичний	25	15
самостійна робота	10	10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Матеріали лекцій. Електронні навчальні матеріали до лекцій. Методичні матеріали до практичних занять. Навчальні підручники та посібники, що наявні у бібліотеці університету.

14. Рекомендована література Базова

1. Панішев А.В. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / А.В.Панішев. – Ж. : ЖДТУ, 2013. – 148с.
2. Петрук В.Г. Основи науково-дослідної роботи / В.Г. Петрук, Є.Т.Володарський, В.Б. Мокін .- Вінниця, 2006.- 144с.

3. Пілюшенко В.Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб./ Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. – К.: Лібра, 2004. – 344с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. / О.В. Крушельницька – К. : Кондор, 2003. – 192с.

Допоміжна

1. Гаврилов Е.В. Технологія наукових досліджень і технічної творчості / Гаврилов Е.В., Дмитриченко М.Ф., Доля В.К. – К.: Знання України, 2007. – 318с.
2. Крисоватий А.І. Методологія, методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Гавришко В.Л. – Тернопіль: ТОВ „Лілея”, 2005. – 150с.
3. Єріна А.М. Організація вибіркового обстеження: Навч. посібник. / А.М. Єріна. – К.: КНЕУ, 2004. – 127с.
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. Посібник. – Вид. 2-е, доп. і перероб. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. – К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. – 208с.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua – Назва з екрана.
2. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НІБ України]. – Електронні дані (803 438 записів). – Київ: Нац. парлам. б-ка України, 2002-2015. – Режим доступу: catalogue.nplu.org . – Назва з екрана.
3. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]: [Вебсайт]. – Електронні дані. – Київ: УІПВ, 2017. – Режим доступу: <http://www.uipv.org> – Назва з екрана.